

[Honoré]

bruges til rent indenrigspolitiske propagandaformål. Gennem en stor åbenhed om disse forhold i den offentlige debat tror jeg det vil være muligt at mildne kårene for nogle af de hårdt ramte grupper. Det værste, der nemlig kan ske, er, at vi glemmer dem. For mange er det deres redning, at der er nogen, der tænker på dem og især taler om dem offentligt. De vestlige kommunistiske partier har gennem deres personlige kontakter med broderpartierne i de østeuropæiske lande bedre muligheder end vi andre, tror jeg da, for at lægge et godt ord ind for de fængslede. Jeg håber også, at vore danske kommunister vil gøre brug af deres indflydelsesmuligheder over for partifæller i Sovjetunionen og andre steder, når de har fået dokumentation, ud fra en medfølelse med lidende medmennesker. Kun ved stadig at tænke på og tale om Østeuropas mange ulykkelige og lidende samvittighedsfanger kan vi få en positiv og realistisk dimension i vore bestræbelser på at bygge bro mellem de forskellige dele af Europa.

Poul Nielson (S):

Det er egentlig en smule beklageligt, at vi skal drøfte problemerne omkring Beogradmødet på grundlag af den formulering, kristeligt folkeparti har givet forespørgslen, idet formuleringen efter vores opfattelse ikke lægger op til en tilstrækkelig balanceret og nuanceret åbning på spørgsmålene. Jeg skal derfor indledningsvis anskue spørgsmålene i et lidt bredere perspektiv.

Selve tanken om en sikkerheds- og samarbejdskonference stammer oprindeligt fra Sovjetunionen, og det er næppe for forenklet sagt, at hovedmålet med det har været at nå frem til en international legitimering af status quo i Europa, altså at få anerkendt den situation, der fremstod som et resultat af den anden verdenskrig og af udviklingen i årene umiddelbart herefter. Heroverfor stod i opspillet til konferencen det vestlige standpunkt, at uanset at man realistisk måtte erkende, at en udvikling i afspændingsprocessen måtte tage sit udgangspunkt i de faktiske tilstande, der var, så var det nødvendigt, at der skete noget afgørende på en række forhandlingsområder, som der længe havde været varmet op under, som en forudsætning for, at man reelt kunne vurdere bæredygtig-

heden af det perspektiv, en sådan sikkerhedskonference skulle tegne.

Det drejede sig om realiseringen og gennemførelsen af Forbundsrepublikkens Østpolitik i forhold til Sovjet, Polen og ikke mindst DDR, om Berlinaftalen, påbegyndelsen af SALT-forhandlingerne og påbegyndelsen af MBFR-forhandlingerne. Bag denne vestlige holdning lå en opfattelse af, at en fortsat udvikling i afspændingsprocessen forudsatte, at den normalisering, begge parter ønskede, også kom til at gå videre end til blot at omfatte en statisk ordening af de formelle relationer mellem landene. En normalisering måtte altså også omfatte alle de åbne kontakter, vi i de vestlige lande anser som noget selvfølgeligt mellem gode naboer, og en normalisering måtte også betyde, at der på de militære områder blev indledt egentlige forhandlinger sigtende mod en nedbringelse af det meget høje rustningsniveau i Europa. Indholdet i afspændingsprocessen har altså været vurderet som det afgørende for, om der kunne opbygges tillid.

Når der således blev stillet disse krav om en temmelig detaljeret dagsorden fra vestlig side, som altså ville fremtvinge egentlige substantielle forhandlinger i forbindelse med konferencen, så skyldtes det ikke et ønske om at besværliggøre disse forhandlinger, men om at sikre, at man virkelig nåede frem til resultater, der pegede fremad, og som ville give udviklingen et reelt indhold, dersom især Sovjetunionen faktisk var interesseret i det. Resultatet blev, som vi alle kender det, at dagsordenen for konferencen i vid udstrækning kom til at afspejle de vestlige ønsker om detailspørgsmål, og det kom også til at præge opbygningen og på mange punkter indholdet af det slutdokument, som blev det umiddelbare resultat.

Denne slutakt, der nok må siges at være et af de mest sindrige og gennemtyggede stykker prosa, der nogensinde er skruet sammen, er opdelt i fire hovedafsnit: sikkerhed, samarbejde på det økonomiske område, samarbejde på det humanitære område og endelig opfølgningen af konferencen.

Kurv III, som man har døbt afsnittet om samarbejde på det humanitære område, handler ikke primært om forholdene i de enkelte lande og er altså ikke primært en tekst om menneskerettigheder i bred almindelighed i deltagerlandene. Det er derimod